

چهارشنبه 4 اردیبهشت - 13 جمادی الثانی 24 آوریل

تغییر نام آژانس پارس و الحاق به اداره کل انتشارات و رادیو (1319 ش) ...

4 اردیبهشت درگذر تاریخ

* تغییر نام آژانس پارس و الحاق به اداره کل انتشارات و رادیو (1319 ش)

اشاره:

پس از آن که خبرگزاری رسمی ایران با نام آژانس پارس، فعالیت خود را تحت نظارت وزارت امور خارجه در سال 1313 ش آغاز کرد، به صورت دفترخبری فعالیت می‌نمود. همزمان با تاسیس و آغاز به کار رادیو در چهارم اردیبهشت ماه 1319 ش، این آژانس به خبرگزاری پارس تغییر نام یافت و تحت نظر اداره کل انتشارات و در سطحی وسیع‌تر به انجام وظایف خبرگزاری ادامه داد. خبرگزاری پارس پس از پیروزی انقلاب اسلامی با نام خبرگزاری جمهوری اسلامی به پخش آخرین خبرهای ایران و جهان و در حوزه‌های وسیع اشتغال دارد.

* تأسیس و آغاز به کار رادیو (1319 ش)

اشاره:

در این روز برای اولین بار در ایران، اداره رادیو تأسیس و از فرستنده رادیو تهران، گزارش فعالیت‌های داخلی کشور پخش شد. در ابتدای تأسیس رادیو، اداره امور آن زیر نظر وزارت فرهنگ بود و برنامه‌های آن از یک فرستنده، به مدت روزانه پنج ساعت پخش می‌شد. پنج سال پس از افتتاح رادیو تهران، کم‌کم بعضی از شهرستان‌های ایران هم با فرستنده‌های محلی به پخش برنامه‌های محدود پرداختند، تا این که به تدریج بر قدرت فرستنده‌ها و مدت پخش برنامه‌ها افزوده شد. در اواخر سال 1319، این سازمان، اداره کل انتشارات و تبلیغات و در 1330 سازمان اداره کل انتشارات و رادیو نام گرفت که در فراهم آوردن اطلاعات، تهیه فیلم‌ها و گرفتن آخرین خبرهای مهم ایران و جهان فعالیت می‌کرد. در حال حاضر، شبکه‌های سراسری رادیو برای اقشار مختلف مردم ایران و شبکه‌های محلی در استان‌های مختلف کشور، برنامه‌های متنوع ارائه می‌کنند.

* دستور امام خمینی(ره) برای بررسی مجدد قانون اساسی (1368 ش)

اشاره:

با گذشت یک دهه از اجرای قانون اساسی مصوب سال 1358، علی‌رغم استحکام و نقاط قوت، مواردی در آن وجود داشت که عدم اصلاح آنها، اداره کشور را با مشکلات جدی در آینده روبرو می‌ساخت. از اینرو، تعدادی از نمایندگان مجلس و شورای عالی قضایی، از محضر امام خمینی(ره) خواستار تعیین هیئت بررسی متمم قانون اساسی شدند. حضرت امام نیز طی نامه‌ای به رئیس جمهور وقت، ضمن معرفی هیئتی 20 نفره به همراه 5 نفر از نمایندگان مجلس به انتخاب آن هیئت، آنان را مسؤول بررسی و تغییر تعدادی از مواد و اصول قانون اساسی کردند. برخی از موارد مطرح شده برای تغییر عبارت بودند از: رهبری، تمرکز در مدیریت قوه مجریه و قوه قضاییه، تعیین نمایندگان مجلس شورای اسلامی، روشن کردن راه بازنگری قانون اساسی، تعیین جایگاه مناسب برای مجمع تشخیص مصلحت نظام و... هرچند در اواسط کار، ارتحال حضرت امام روی داد و شورا به طور موقت تعطیل شد؛ ولی در 20 تیر 1368 ش، کار شورا به اتمام رسید و اصلاحات انجام شده جهت تأیید به حضور حضرت آیت‌الله خامنه‌ای رهبر معظم انقلاب ارسال شد. موارد بازنگری شده به دستور مقام معظم رهبری در ششم مرداد همان سال به همه‌پرسی گذاشته شد و مورد تأیید 38/97 درصد شرکت‌کنندگان در انتخابات قرار گرفت.

* درگذشت استاد «احمد طاهری عراقی«؛ ادیب معاصر (1370 ش)

اشاره:

دکتر احمد طاهری عراقی یکی از برجسته‌ترین ادبا و اسلامشناسان ایران، در سال 1322 شمسی در اراک به دنیا آمد. در سال 1342 در رشته زبان و ادبیات فارسی درجه لیسانس از دانشگاه تهران گرفت و از استادانی چون شادروان جلال الدین همایی بهره برد. از سال 44 تا 48 در بنیاد فرهنگ ایران به پژوهش اشتغال داشت و از سال 1348 تا 1355 در مرکز خدمات کتابداری به تحقیقات علمی کتابداری به ویژه در زمینه گسترش و تکمیل طرح‌های رده بندی جهانی از جمله رده بندی ده‌هی، دیویی و رده بندی کتابخانه کنگره معروف به LC پرداخت. برای پژوهش و مذاکره علمی پیرامون این طرح‌ها و رفع نواقص آثار اسلامشناسی و ایرانشناسی، چند سفر تحقیقاتی داخلی و خارجی انجام داد و تحقیقاتی در کتابخانه دانشکده الهیات دانشگاه مشهد و دارالکتب مصریه (کتابخانه ملی مصر) و بعضی از کتابخانه‌ها و مراکز علمی بیروت به عمل آورد. طرح گسترش یافته‌های او راجع به اسلام در طبقه بندی LC در سال 1358 مستقلاً به طبع رسید. دکتر طاهری بر این اثر مقدمه بی سابقه و پربراری نگاشت که اعجاب صاحب‌نظران را برانگیخت. هم چنین از جمله فعالیت‌های او گسترش رده اسلام در دو رده بندی نظام دیویی و نظام کتابخانه کنگره آمریکا (LC) است. این کار یکی از کاربردی‌ترین کارهایی است که در این حوزه انجام شده است. بعدها با الگو قرار دادن کار ایشان، گسترش رده‌های دیگر در موضوعاتی مانند زبان و ادب فارسی، جغرافیا، تاریخ و ادبیات عرب در حوزه کتابداری ایران گسترش یافت. دکتر طاهری از سال 1355 برای ادامه تحصیلات عالی به انگلستان رفت و تا سال 1362 در زمینه مطالعات اسلامی و زبان و ادبیات عربی نزد استادان بزرگی چون مونتگمری وات که از بزرگترین اسلامشناسان امروز جهان است، آموزش دید. رساله دکتری او در زمینه ملل و نحل اسلامی زیر عنوان «زندگه در اوایل دوره عباسی با تأکید خاص بر شعر« بود. وی در سال 1362 به ایران بازگشت. از سال 1363 همکاری او با بنیاد دایره المعارف اسلامی آغاز شد و در این مدت به عضویت هیأت‌امنا و معاونت علمی دانشنامه جهان اسلام نائل آمد. استاد

فقید طاهری نخستین دفتر دایره المعارف را زیر عنوان دانشنامه جهان اسلام با همکاری جمعی از صاحب نظران و محققان انتشار داد. همچنین سردبیری مجله تحقیقات اسلامی که از دیگر آثار همین بنیاد است با او بود. همزمان با فعالیت در بنیاد دایره المعارف به تدریس مرجع شناسی در دوره های کارشناسی و کارشناسی ارشد در گروه کتابداری دانشکده علوم تربیتی دانشگاه تهران و نیز تدریس رشته های مختلف معارف اسلامی در دانشکده الهیات اشتغال داشت. عبدالحسین آذرنگ که از همکاران اولیه بنیاد در زمان حضور مرحوم طاهری عراقی بوده است، در توصیف ویژگیهای علمی وی می گوید: مرحوم طاهری در چهار شاخه تبحر چشمگیری داشت، 1- مأخذ شناسی و مطالعات ایرانی و اسلامی، 2- ادبیات عرب، 3- ادب فارسی، 4- تصوف و عرفان از جمله آثار ارزشمند طاهری عراقی، تصحیح کتاب قدسیه (کلمات بهاء الدین نقشبند) از خواجه محمد بن محمد پارسای بخارایی است که در سال 1354 توسط انتشارات طهوری منتشر شده است. وی در چهل و هشت سالگی، در چهارم اردیبهشت 1370 بر اثر عارضه ریوی در تهران درگذشت. مرکز نشر دانشگاهی در سال 1382 به پاس قدردانی از خدمات علمی ایشان مجموعه مقالات وی را زیر عنوان یادگار طاهر منتشر کرد.

13 جمادی الثانی در گذر تاریخ

* وفات 171#&؛ام البنین&؛ همسر امام علی(ع) و مادر گرامی حضرت ابوالفضل العباس(ع) (64 ق) اشاره:

حضرت امام علی(ع) سالیانی پس از حضرت زهرا(س)، به سفارش برادر خود عقیل که از علمای تسبب شناس بود و خاندانهای عرب را به خوبی می شناخت، با فاطمه ی کلابیه ازدواج کرد. این بانوی بزرگوار از امام علی(ع) چهار پسر به نامهای عباس، جعفر، عبدالله و عثمان آورد و به ام البنین یعنی مادر پسران معروف گردید. هر چهار پسر ام البنین در واقعه ی خونین کربلا به رسیدند و او در برابر این مصیبت صبر نمود. وی پس از اطلاع از حادثه ی عاشورا، عبدالله، فرزند پسرش عباس را همراه خود به قبرستان بقیع می برد و اشعاری در رثای فرزندانش می سرود. مردم مدینه نیز جهت شنیدن ندبه ی این بانوی بزرگوار در آن محل جمع می شدند و می گریستند. ام البنین سه سال پس از عاشورای سال 61 ق در مدینه درگذشت و در همان شهر به خاک سپرده شد.

* روز تکریم مادران شهدا

اشاره:

روز 13 جمادی الثانی(سالروز وفات حضرت ام البنین (س) همسر بزرگوار امیرالمومنین (علیه السلام) و مادر چهار شهید از شهدای نینوا به ویژه حضرت ابوالفضل (علیه اسلام)، به عنوان روز تکریم مادران و همسران شهدا نام گرفت.

* درگذشت 171#&؛ابن هیثم&؛ ریاضی دان و فیزیک دان شهیر اسلام(430 ق)

اشاره:

ابوعلی محمد بن حسن بصری معروف به ابن هیثم از حکما و اطبای نامی اسلامی است که علاوه بر تبحر علمی در طب، بسیاری از کتب ارسطو و جالینوس را شرح و تلخیص کرده و به تالیفات بسیاری در زمینه ی نجوم، هندسه، منطق، حساب و تشریح پرداخته است. ابن هیثم به هنگام مطالعه درباره ی انعکاس نور، بی آنکه به طور مستقیم به موضوع انکسار و شکست نور اشاره کند نتیجه گرفت که میان زاویه ی تابش نور و زاویه ی بازتاب آن، یک رابطه برقرار است. از دیگر اقدامات ابن هیثم، ابداع روش های جدیدی در علم ریاضیات می باشد. همچنین شرح اصول تاریکخانه و اختراع ذره بین از دیگر کارهای برجسته ی این دانشمند مسلمان است. این اختراعات در کشفیات کپلر و گالیله، ستاره شناسان مشهور اروپا در قرن های آینده، تاثیر زیادی داشت و در صنعت سینما نیز مورد استفاده قرار می گیرد. ابن هیثم در زمان حاکم بامرالله ششمین خلیفه ی فاطمی در مصر، متصدی بعضی امور سیاسی بود، اما وی به خاطر این که در ستم و ظلم های او مساعدت نکرده باشد، خود را به دیوانگی زد ولی بعد از مرگ خلیفه ی فاطمی اظهار عقل نمود و به تدریس در دانشگاه جامع الازهر پرداخت. یکی از مهم ترین آثار ابن هیثم، کتاب المناظر است که به زبان انگلیسی ترجمه شده و از جمله منابع اصلی مطالعات کپلر در زمینه ی نجوم بوده است.

* رحلت 171#&؛جعفر بن حسن&؛ معروف به 171#&؛محقق حلی&؛ دانشمند و عالم بزرگ شیعی(676 ق)

اشاره:

جعفر بن حسن مشهور به محقق حلی در سال 602 ق در شهر حله در عراق به دنیا آمد. پس از کسب مقدمات، در حلقه ی درس اساتید زمان حاضر شد و پس از سالیانی، عالمی بزرگ و استادی توانا گشت. علامه حلی، ابن داود حلی، سید بن طاووس و... از زمره ی شاگردان وی می باشند. پس از حمله ی مغول، حوزه ی بزرگ بغداد ویران گشت و تلاش محقق حلی در رونق حوزه ی حله بسیار موثر و چشمگیر بود. محقق حلی در نوشتن آثار علمی ید طولایی داشت و کتب جاودانه ای را تقدیم حوزه ی دین و علم نموده است. از جمله ی این آثار، کتاب ارزشمند شرایع الاسلام می باشد که یکی از کتب مهم فقه استدلالی است. محقق حلی سرانجام پس از عمری پر بار، 74 سالگی در حله به سوی معبود شتافت و در همان جا به خاک سپرده شد. آرامگاه وی زیارتگاه حق جویان و دوستداران علم و حقیقت است.

* تصرف سبزواری توسط 171#&؛عبدالرزاق&؛ فرماندهی نهضت سرداران(738 ق)

اشاره:

گروه سرداران، امین الدین عبدالرزاق را در تاریخ 12 شعبان سال 737 به سرداری خود انتخاب کردند. آنها به دلیل کمی تعداد و ضعف قدرت، قیام خود را به شکل دستبرد به قافله ها شروع کردند. پس از به دست آوردن اموال و اسباب لازم، عبدالرزاق بر خواجه علاءالدین محمد، وزیر خراسان غلبه کرده و پس از کشتن وی شهر سبزواری را به تصرف خود درآورد. از آن پس، شهر سبزواری که از روزگار قدیم، مردم آن به تشیع اشتها داشتند مرکز خود ساختند و با درویشان و مردانی که به دوستی آل علی مشهور بودند، رابطه

برقرار کردند.

24 آوریل در کذر تاریخ

* آغاز سفر تاریخی « مارکو پولو؛ جهانگرد معروف ایتالیایی به آسیا (1271م)

* قتل عام آرامنه آسیایی صغیر توسط امپراتوری عثمانی و روز شهدای آرامنه (1915م)

اشاره:

مسئله آرامنه از دیرباز یکی از موارد اختلاف میان امپراتوری عثمانی و دولت‌های اروپایی به شمار می‌رفت. بعد از پایان جنگ روسیه و عثمانی در اواخر قرن نوزدهم، طرفین تعهداتی را امضا نمودند که بر اساس آن تأمین امنیت و انجام اصلاحات در ایالات ارمنی‌نشین، توسط عثمانی صورت گیرد. اما پس از چندی آرامنه با تشکل انجمن هون‌چاک، فعالیت فرهنگی و سپس با تأسیس انجمن داش‌نک، آموزش و مبارزه نظامی را آغاز کردند. همین زمان بود که جمع کثیری از آرامنه در سال 1896م به دست دولت عثمانی قتل عام شدند. در میانه جنگ جهانی اول، بار دیگر این مسئله تکرار شد. ماجرا اینگونه بود که در آوریل 1915م آرامنه به حمایت از تجاوزات روس‌ها متهم شدند. از این رو جنگ داخلی از سر گرفته شد. در 20 آوریل این سال، آرامنه، شهر « وان؛ را به تصرف خود درآوردند و حدود یک ماه آن را در اختیار و کنترل خود داشتند. در جریان این درگیری‌ها چندین هزار تن از آرامنه کشته شدند. از این رو، روز 24 آوریل 1915م به نام روز شهدای آرامنه نامیده شد که در این روز یاد مقتولین ارمنی را گرامی می‌دارند.

* آغاز اعتراض مردم ایرلند علیه انگلستان (1916م)

* کشف واکسن ضد سل

ب.ث. ژ ؛ توسط دانشمندان فرانسوی (1927م)

اشاره:

« آلبرت لئون شارل کالمت؛ طبیب برجسته و محقق نامدار فرانسوی در 12 ژوئیه سال 1863 میلادی در شهر « نیس؛ متولد شد. « کالمت؛ شاگرد لویی پاستور و از پایه‌گذاران انستیتو پاستور شهر لیل بود، وی بعد از پایان تحصیلاتش در دانشگاه پاریس، در حالی که عضو انستیتو پاستور بود موفق به کشف سرم ضد طاعون را شد. « آلبرت لئون شارل کالمت؛ با کمک « کادمیل گرین؛ دانشمند و محقق فرانسوی، بعد از سال‌ها مطالعه و کوشش در روز 27 آوریل 1927 موفق به کشف واکسن معروف « ب ث ژ شد. بدین ترتیب، نام این دو محقق بر روی مشهورترین واکسن بیماری سل، ب ث ژ (BCG یا باسیل کالمت، گرین)، گذاشته شده‌است. نتایج برخی از تحقیقات جدید انجام شده، نشان می‌دهد، واکسن « ب ث ژ؛ افزون بر جلوگیری از بروز بیمار سل، از عفونت آن نیز جلوگیری می‌کند و مانع استقرار باسیل‌های سل در ریه‌ها می‌شود. کالمت، تحقیقاتی بر روی روش‌های واکسیناسیون علیه بیماری‌ها به ویژه واکسن علیه سل به همراه همکار خود « کادمیل گرین؛ انجام داد. « کالمت؛ همچنین، مطالعاتی بر روی سموم مارها و تهیه سرم‌های ضد سم‌مار، انجام داد. « آلبرت لئون شارل کالمت؛ بعد از 70 سال زندگی در روز 29 اکتبر سال 1833 میلادی در گذشت.

* پرتاب نخستین ماهواره مخابراتی شوروی برای استفاده برنامه‌های تلویزیونی (1965م)

اشاره:

« آلبرت لئون شارل کالمت؛ طبیب برجسته و محقق نامدار فرانسوی در 12 ژوئیه سال 1863 میلادی در شهر « نیس؛ متولد شد. « کالمت؛ شاگرد لویی پاستور و از پایه‌گذاران انستیتو پاستور شهر لیل بود، وی بعد از پایان تحصیلاتش در دانشگاه پاریس، در حالی که عضو انستیتو پاستور بود موفق به کشف سرم ضد طاعون را شد. « آلبرت لئون شارل کالمت؛ با کمک « کادمیل گرین؛ دانشمند و محقق فرانسوی، بعد از سال‌ها مطالعه و کوشش در روز 27 آوریل 1927 موفق به کشف واکسن معروف « ب ث ژ شد. بدین ترتیب، نام این دو محقق بر روی مشهورترین واکسن بیماری سل، ب ث ژ (BCG یا باسیل کالمت، گرین)، گذاشته شده‌است. نتایج برخی از تحقیقات جدید انجام شده، نشان می‌دهد، واکسن « ب ث ژ؛ افزون بر جلوگیری از بروز بیمار سل، از عفونت آن نیز جلوگیری می‌کند و مانع استقرار باسیل‌های سل در ریه‌ها می‌شود. کالمت، تحقیقاتی بر روی روش‌های واکسیناسیون علیه بیماری‌ها به ویژه واکسن علیه سل به همراه همکار خود « کادمیل گرین؛ انجام داد. « کالمت؛ همچنین، مطالعاتی بر روی سموم مارها و تهیه سرم‌های ضد سم‌مار، انجام داد. « آلبرت لئون شارل کالمت؛ بعد از 70 سال زندگی در روز 29 اکتبر سال 1833 میلادی در گذشت.

* تشکیل دولت موقت افغانستان به ریاست

« صبغت‌الله مجددی؛ (1992؛ پراکو؛)

اشاره:

با فروپاشی اتحاد جماهیر شوروی، دولت مرکزی افغانستان از دریافت کمک محروم شد و ژنرال نجیب‌الله در 15 آوریل 1992م از حکومت برکنار گردید و به دفتر سازمان ملل متحد در کابل پناه برد. جانشینان نجیب‌الله که چهار تن از معاونانش بودند، آمادگی خود را برای مذاکره و یافتن راه حل معضل افغانستان اعلام داشتند. در این زمان درگیری‌هایی بین گروه‌های افغان صورت گرفت و کار به نبرد و بمباران کابل کشیده شد. در نهایت، با ائتلاف گروه‌های مسلمان میانه‌رو، با رای شورای موقت رهبری افغانستان، دولتی به سرپرستی صبغت‌الله مجددی در کابل تشکیل شد. دولت موقت افغانستان در مه 1992م انحلال حزب کمونیست وطن را اعلام داشت و به دنبال آن، قوانین و مقررات اسلامی را به ویژه درباره ممنوعیت نوشیدن مشروبات الکلی و پوشش زنان به مورد اجرا گذارد.

پس از چندي، گروه‌هاي افغان خواستار برگزاري انتخابات و كناره‌گيري نظاميان از قدرت شدند. چند روز پس از اين توافق، صيغت الله مجددي كه به طور معجزه‌آسا از يك سوء قصد جان به در برده بود، از رياست جمهوري استعفا داد و بدین‌سان، اميد به صلح از میان رفت و شهر كابل و ديگر نواحي كشور، دستخوش آشوب و صحنه زد و خورد میان گروه‌هاي مختلف گرديد. اين آشوب‌ها در ساليان بعد با ظهور طالبان ادامه يافت و خسارات فراواني به كشور و مردم وارد آورد.